

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Любка Кръстева Алексиева,

член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по математика и информационни технологии в началните класове, обявен в ДВ бр. 96 от 19 ноември 2021 г. за нуждите на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (СУ), Факултет по науки за образованието и изкуствата (ФНОИ)

Становището е изготвено на основание Заповед № РД 38-3/04.01.2022 г. на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и решение на научното жури, взето на заседание от 27 януари 2021 г. То е съобразено с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ).

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат: доц. д-р Габриела Николова Кирова, ФНОИ, СУ.

1. Общо представяне на получените материали

Представените по конкурса документи от кандидатката съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ (ПУРПНСЗАДСУ).

Съобразно ПУРПНСЗАДСУ за конкурса са предоставени и следните материали на кандидатката: автобиография, дипломи за висше образование, диплома за образователна и научна степен „доктор“, документ за заемане на академична длъжност, удостоверение за трудов стаж по специалността, документи, доказващи изпълнението на изискванията по чл. 115, ал. 1, т. 2, списък на публикации (списък на всички публикации и отделно на представените за участие в конкурса), справка за публикации, конференции, проекти и научни ръководства, генериран от системата „Авторите“, справка по образец за изпълнение на минималните национални изисквания за съответната научна област и допълнителните изисквания на СУ „Св. Климент Охридски“, справка за цитиранията, справка за оригиналните научни приноси, справка за показателите по чл. 122, ал. 2 с приложени доказателствени документи, научни трудове, представени за участие в конкурса, резюмета на рецензираните публикации на български и английски език, копие от обявата в Държавен вестник.

2. Данни за кандидата

Единствен кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ е Габриела Николова Кирова. Тя е доцент, доктор по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по математика в началните класове) и ръководител на катедра „Начална училищна педагогика“ във Факултета по науки за образованието и изкуствата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Доц. д-р Кирова има дългогодишен преподавателски опит и богат научноизследователски опит в областта на обучението по математика в началните класове, включващ над 100 публикации в същата област. По образование тя е магистър по педагогика, с втора специалност философия. Докторската си степен придобива през 2013 г. в професионалното направление на настоящия конкурс с дисертация на тема „Тематичното многообразие на текстовите задачи по математика за началните класове“.

От 1987 до момента доц. д-р Габриела Кирова е преподавател и автор на електронно учебно съдържание в курсове в повече от 11 различни дисциплини, които се водят в няколко специалности на Факултета по науки за образованието и изкуствата (ФНОИ) и Факултета по педагогика (ФП) на „Софийски университет „Св. Кл. Охридски“. Участник е в 16 национални проекта, на 3 от които е ръководител. От 2012 до момента организира ежегодния Студентски научен форум във ФНОИ, а от 2013 до 2016 е организатор и на ежегодния студентски конкурс за есе във ФНОИ. От 2013 Габриела Кирова е председател на доброволческата организация на студенти, преподаватели и служители от Факултета по начална и предучилищна педагогика - Клуб „Приятели за децата“.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Публикации, представени за участие в конкурса

За участие в конкурса са представени общо 48 публикации. От тях 28 са самостоятелни научни публикации, включващи една монография, 24 статии и 3 студии. Кандидатката е самостоятелен автор и на два университетски учебника и съавтор в четири учебника по математика за началните класове, като за конкурса представя и 14 учебни помагала в съавторство, които се използват в училищната мрежа от 1. до 4. клас.

Анализът на представените публикации показва, че:

а) научните трудове отговарят на минималните национални изисквания (по чл. 26, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ) и съответно на допълнителните изисквания на СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академичната длъжност „професор“ в научната област и професионално направление на конкурса (виж Таблица 1).

Таблица 1. Съответствие с минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност "професор"

Група от показатели	Съдържание	Брой точки според минималните изисквания за професор	Точки на кандидата
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	0	0
В	Показател 3	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	200	305
Д	Сума от показателите от 11 до 13	100	140
Е	Сума от показателите от 14 до края	100	183

б) представените от кандидатката научни трудове не повтарят такива от предишни процедури за придобиване на научно звание и академична длъжност;

в) няма доказано по законоустановения ред плагиатство в представените по конкурса научни трудове.

3.2. Участие на кандидата в проекти

За участие в конкурса доц. д-р Кирова е представила 7 проекта в периода 2015 – 2020 година (виж Таблица 2). На три от тях тя е ръководител, а в останалите има експертна роля. Според справка в системата на СУ „Авторите“, тя е участвала в общо 16 проекта. Всички представени проекти са в областта на експертизата на Габриела Кирова, като прави впечатление активната ѝ дейност в електронното осигуряване на учебното съдържание и провеждането на дистанционно обучение.

Таблица 2. Участие в проекти на доц. д-р Кирова

№	Наименование на проекта	Финансираща организация, договор №	Период	Заемана длъжност
1	Разработване на мултимедийни образователни ресурси за електронни форми на дистанционно обучение	Фонд „Научни изследвания“, Софийски университет, №15/2015	2015	член
2	Ресурсно осигуряване на електронни курсове за дистанционна форма на обучение	Фонд „Научни изследвания“, Софийски университет, №46/2016	2016	ръководител
3	Студентски практики – фаза I	ОП “Наука за образование и интелигентен растеж”, BG05M2OP001-2.002-0001	2016-2018	Академичен наставник
4	Изследване резултатите от	Фонд „Научни	2017	ръководи-

	обучението по математика и природни науки в I – IV клас	изследвания“, Софийски университет, № 80-10-149/2017		тел
5	Изследване възможностите на интерактивното обучение за подобряване академичните постижения на студентите-педагози	Фонд „Научни изследвания“, Софийски университет, № 80-10-39/17.04.2018	2018	член
6	Приложни аспекти на подготовката на студентите-педагози за работа с електронни ресурси	Фонд „Научни изследвания“, Софийски университет, № 80-10-39/17.04.2018	2019	ръководител
7	Предизвикателства пред компетентностно ориентираното образование	Фонд „Научни изследвания“, Шуменски университет, РД 08-153/05.02.2020	2020	член

4. Характеристика на представените научни трудове

Монографичният труд „Обучението на студенти – бъдещи начални учители за работа с текстови задачи по математика“, представен за присъждане на академичната длъжност „професор“ е посветен на проблема за подготовката на студенти – бъдещи начални учители за методически правилна работа по формирането у учениците от началните класове на компетентност за решаване на текстови задачи. На базата на анализ на състоянието на проблема авторката извежда дидактически модел за работа с текстови задачи, който апробира в обучението с 904 студенти – бъдещи начални учители. Монографията е структурирана в три глави. В първата от тях чрез съчетание на теоретична и емпирична работа се съпоставят особеностите в мисленето на учениците в начална училищна възраст и практическите аспекти при работа с текстови задачи. Изведени са типични грешки и пропуски в методиката на работа с текстови задачи, които служат като основа за формулирането на дидактическия модел. Втората глава очертава авторския модел, който включва специфична методика на обучение, реализирана в присъствена и онлайн форма чрез лекции, видео уроци и тестове. В модела са включени методически разработки на 859 текстови задачи и творчески упражнения над текстови задачи, както и авторски графични онагледявания на съдържанието на различни видове текстови задачи. В третата глава са представени резултатите от апробирането на модела със студенти-бъдещи начални учители, които включват оценка на професионалните компетентности за обучение на ученици в решаване на текстови задачи и доказват неговата ефективност.

Проблемът за текстовите задачи в обучението по математика в началните класове не е нов, но доц. д-р Габриела Кирова демонстрира неговата актуалност и изследва съвременното му състояние чрез преки наблюдения над практиката. Този проблем не е нов

и в нейната изследователска работа– тя проучва и представя различни аспекти на методиката на работа при обучение за решаване и творчески упражнения върху текстови задачи в много от предхождащите монографията публикации (№12, №14, №15, №22, №23 от списъка по показател Г7), включително разработвайки система и методика на работа с математически задачи, които не са характерни за българската образователна система (№16, №18, №19, №20, №21, №24 и №25 от списъка по показател Г7). Дългогодишната ѝ работа и наблюдения в тази посока допринасят за реализацията на заложения в монографията дидактически модел и гарантират мултиплицирането на ефекта от него.

Друг важен аспект от научната проблематика, която изследва кандидатката е свързан с работата по проекти в обучението по математика – обект на изследване в няколко от статиите ѝ (№4, №7, №9, №10 и №13 от списъка към показател Г7) и в единия от публикуваните университетски учебници (№30 от списъка към показател Е20). Търсейки ефективни подходи за развитие на математическото мислене на учениците в началните класове Габриела Кирова разглежда теоретично и апробира в практиката многообразие от авторски проекти по математика за ученици от 1. до 4. клас. Тези ѝ публикации обогатяват педагогическата практика по посока на разчупване на консервативните модели на работа и ориентиране към такива, гарантиращи активно участие на учениците, развиване на креативност, критично мислене и умения за работа в екип.

С оглед реформата в образованието от 2015 г., доц. д-р Габриела Кирова изследва и разглежда съдържанието на учебните комплекти по математика в сравнителен план, като го използва за предлагането на методически идеи за работа с различни елементи от учебното съдържание по математика (№3, №5, №8, №11 от списъка към показател Г7, №26-28 от списъка към показател Г9).

Кандидатката представя подробна справка за цитиранията на нейните публикации (Приложение №13), подкрепена с доказателствени материали, с установени 17 цитирания, от които 2 са в реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация списание, а 7 са в монографии.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата, съдържащи се в материалите за участие в конкурса

Авторската справка на кандидатката (Приложение №14. Приноси в публикационната и преподавателската дейност) коректно представя научните ѝ приноси. Научните интереси на доц. д-р Габриела Николова Кирова се отразяват в нейните приноси в областта обучението по математика и са фокусирани върху развитието на математическото мислене на учениците от началните класове чрез усъвършенстване на уменията им за работа с текстови задачи, включително творчески упражнения и работа по проекти. Същевременно в практико-приложен план доц. д-р Кирова работи активно и допринася за подготовката на студентите – бъдещи начални учители по посока развитие на компетентностите им за преподаване на математика, предлагайки модел за обучение за работа с текстови задачи и методически идеи за реализиране на учебния процес с оглед повишаване на ефективността от обучението в началните класове. Доц. д-р Кирова ръководи и три проекта в областта на

конкурса, които допринасят за електронното осигуряване на обучението в присъствена и дистанционна среда. Научноизследователската ѝ дейност и научната ѝ продукция отговарят напълно на професионалното направление на обявения конкурс. Приносите на кандидатката в представените научни трудове обогатяват съществуващите научни знания и включват нови идеи и методи. Публикационната активност на Габриела Кирова демонстрира нейните качества на изследовател и утвърждава мястото ѝ сред учените в областта на дидактиката на математиката.

6. Характеристика и оценка на преподавателската дейност на кандидата

Доц. д-р Габриела Кирова има дългогодишна богата преподавателска дейност, като за последните пет години преизпълнява норматива си за учебна заетост (Приложение №15). Водила е, и към момента води разнообразни дисциплини в областта на професионалното направление на конкурса, основно лекции по дидактика на математиката в началните класове (8 задължителни дисциплини), но и избираеми и факултативни дисциплини (общо 7) в различни магистърски и бакалавърски програми на ФНОИ и ФП на СУ. По водените дисциплини в специалността на конкурса кандидатката има разработени електронни курсове.

Габриела Кирова е член на Факултетния съвет на ФНОИ, а от 2015 година е ръководител на катедра „Начална училищна педагогика“, като съвместява успешно административните си задължения с преподавателската и научноизследователската си работа. Ръководи докторанти в професионалното направление на конкурса и към момента има двама защитили образователно-научна степен доктор (приложение №15.8). Тя реализира и научно ръководство на магистърска програма „Начална училищна педагогика (за завършили педагогически специалности и специалности с учителска правоспособност)“ във ФНОИ, СУ. Доц. д-р Кирова е ръководител и участник в различни проекти, чиито резултати прилага в обучението на студентите.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки към получените материали и документи по конкурса, които са отлично подредени и надлежно представени. Бих препоръчала на доц. д-р Кирова да разшири фокуса си извън българската образователна система и да се насочи към разработването на публикации за реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация издания.

8. Лични впечатления за кандидата

Познавам доц. д-р Габриела Кирова от 2003 г. като мой преподавател по методика на обучението по математика в бакалавърската програма, в която се обучавах. Тя е изключителен преподавател, който умее да вдъхновява студентите и да ги мотивира за професията и преподаването на математика. Уверено мога да твърдя, че тя е един от основните ми стимули да започна да се развивам в същото професионално направление.

От последните 10 години с нея сме членове в един преподавателски екип, в който тя се е доказала като отзивчив и уважаван колега и ръководител, отличен преподавател и активен изследовател. Нейните качества и експертиза напълно отговарят на профила на конкурса и академичната длъжност „професор“.

9. Заключение за кандидатурата

След като се запознах с представените в конкурса материали и научни трудове и въз основа на направения анализ на тяхната значимост и съдържанието в тях научни и научно-приложни приноси, **потвърждавам** че научните постижения отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане от кандидатката на академичната длъжност „професор“ в научната област и професионално направление на конкурса.

Въз основа на гореизложеното, давам своята **положителна** оценка на кандидатурата и препоръчвам на научното жури да предложи на компетентния орган по избора на Факултета по науки за образованието при СУ „Св. Климент Охридски“ да избере доц. д-р Габриела Николова Кирова да заеме академичната длъжност „професор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по математика и информационни технологии в началните класове.

18.02.2022 г.

Изготвил становището: .....

гр. София

доц. д-р Любка Алексиева